

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • אגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

א'רנ

ערב שבת קודש

פרשת פינחס

כ"ג בתמוז התשע"ח

יוצא לאור על ידי

צעירי אגודת חב"ד באה"ק

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

כ"ג בתמוז ה'תשע"ח - א' במנחם-אב ה'תשע"ח

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	כ"ג בתמוז	הלכות שלוחין ושותפין פרק ה-ז.	הלי מאכלות אסורות פרק ב.	מ"ע רמה.
ש"ק	כ"ד בתמוז	פרק ח-י.	פרק ג.	מ"ע רמה.
א'	כ"ה בתמוז	הלכות עבדים.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק ד.	מ"ע רלב. מל"ת רנח. רנט. רנז. רס.
ב'	כ"ו בתמוז	פרק ד-ו.	פרק ה.	מ"ע קצו. מל"ת רלג. מ"ע רלד. רלג. מל"ת רסא.
ג'	כ"ז בתמוז	פרק ז-ט.	פרק ו.	מ"ע רלה. מל"ת רנד. רנה.
ד'	כ"ח בתמוז	אורך ביושר וגוי. ספר משפטים והוא ספר שלשה עשר.. הלכות שכירות.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק ז.	מ"ע רמג.
ה'	כ"ט בתמוז	פרק ד-ו.	פרק ח.	מ"ע ר. מל"ת רלח.
ו'	א' במנחם-אב	פרק ז-ט.	פרק ט.	מ"ע רא.

זמני השבוע*

תאריך	עלות השחר**		זמן ק"ש	זריחת החמה	זמן זריחת החמה	חצות היום והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה***	צאת הכוכבים
	ד' 120 לפני הזריחה	ד' 72 לפני הזריחה							
ו', כ"ג בתמוז	3.05	4.14	9.11	5.48	4.41	12.45	1.21	7.50.3	8.18
ש"ק, כ"ד בתמוז	3.05	4.14	9.11	5.48	4.41	12.46	1.21	7.50.1	8.18
א', כ"ה בתמוז	3.06	4.15	9.11	5.49	4.42	12.46	1.21	7.50.0	8.18
ב', כ"ו בתמוז	3.07	4.15	9.12	5.49	4.42	12.46	1.21	7.49.8	8.17
ג', כ"ז בתמוז	3.08	4.16	9.12	5.50	4.43	12.46	1.21	7.49.5	8.17
ד', כ"ח בתמוז	3.09	4.17	9.12	5.50	4.44	12.46	1.21	7.49.3	8.17
ה', כ"ט בתמוז	3.10	4.18	9.13	5.51	4.44	12.46	1.21	7.49.0	8.16
ו', א' במנחם-אב	3.11	4.18	9.13	5.51	4.45	12.46	1.22	7.48.7	8.16

* הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
 ** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
 *** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"ז בסידורו (יסדר הכנסת שבת) מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטין" (לשון אדה"ז שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת	ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
	צה"ש	דה"נ	צה"ש	דה"נ	צה"ש	דה"נ	צה"ש	דה"נ
פנחס	7:13	8:30	7:28	8:33	7:21	8:34	7:29	8:31
מטות-מסעי	7:11	8:28	7:26	8:31	7:19	8:32	7:27	8:29

צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו • יו"ר: הרב יוסף-יצחק הכהן אהרונוב

מערכת: לוי-יצחק שייקביץ, יוסף-יצחק אולידורט

מ"ל: המרכז לעזרי שליחות, ת"ד 100 כפר חב"ד 6084000

פקס: 03-9606169 אינטרנט: www.chabad.org.il דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il

7474-ISSN 0793

ההכרה בניסיון מבטלת הקשיים

האם העובדה שגדולי הדור שותקים היא סיבה שלא לעשות דבר? • מסירות נפש אינה לקפוץ מהגג... אלא בדברים של יום יום • מה הסיבה שכל דבר, הן בעניינים הפרטיים והן הציבוריים, מגיע עלידי קשיים, העלמות והסתרים? • כאשר לא יתפעל מהניסיון וימשיך להתרחב – יתנהגו עמו כן גם מלמעלה • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

כדי שייטול פינחס את הכהונה⁵, היינו, שזהו החלק שלו שהוא צריך לברר, ודווקא עלידי זה יבוא לשלימותו.

כשם שבגשמיות יש לכל אחד את החלק שלו, ואין אדם נוגע בפרנסתו של חברו⁶, כך גם – ובמכלי-שכן וקל-וחומר – ברוחניות, יש לכל אחד את החלק שלו בתורה [כפי שאומרים "ותן חלקנו בתורתך"⁷], שהכוונה בזה היא לא רק להבנת התורה, אלא גם לחדש בתורה, וכמסופר בגמרא במסכת מנחות⁸ שרבי עקיבא אמר דבר הלכה שאפילו משה רבינו לא ידעה] ובקיום המצוות שהוא צריך לפעול, ואין אחד נוגע בפרנסתו של חברו.

– מה שמצינו⁹ ש"זכה נוטל חלקו וחלק חברו", הרי זה בנוגע לגן-עדן ששם הוא שכר המצוות, אבל במצוה עצמה שהיא למעלה משכרה, יש לכל אחד את החלק שלו.

ובמילא, יתכן שהסיבה לכך שאף אחד אינו עוסק בדבר זה, היא, מפני שזהו העניין שלו שהוא צריך לפעול אותו.

א. בפרשת¹ השבוע – פרשת פינחס – מסופר שכאשר אירע מעשה זמרי, לא ידעו מה לעשות, אף-על-פי שהיו נוכחים שם משה ואלעזר והזקנים. ואז נענה פינחס, שהיה הצעיר שבחבורה² [ולהעיר מדברי הגמרא³ אודות הסדר שלמד משה תורה עם בני-ישראל, שתחילה למדה עם אהרן, אחר-כך עם אלעזר ואיתמר, אחר כך עם שבעים הזקנים, ואחר כך עם כל בני-ישראל, ונמצא, שפינחס למד עם כל בני-ישראל בשווה] ואמר ש"קנאים פוגעים בו". ואמרו לו: "קריינא דאיגרתא איהו להוי פרוונקא"⁴ (קורא האיגרת הוא יהיה השליח).

וההוראה מזה:

כשישנם עניינים כאלה שהגדולים שבדור שותקים ואינם אומרים דבר – לא כל פעם מורה הדבר שלא צריכים לעשות מאומה, ויכולים לעשות חשבונות ו"לומדות" על מנת להתחמק מזה. צריכים לידע, שאם מישוהו רואה שיכול לעשות משהו בדבר, עליו לעשות, ומה שגדולים ממנו אינם אומרים מאומה, אולי הסיבה לכך היא

(1) מכאן עד סוס"ג – הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר (באידיש), ונדפס בלקו"ש ח"ב ע' 342 ואילך. במהדורא זו ניתוספו עוד איזה ציוני מ"מ ע"י המו"ל.

(2) במדב"ר פ"ב, כה. תנחומא בלק כא.

(3) עירובין נד, ב. הובא בפרש"י עה"ת ס"פ תשא (לד, לב).

(4) סנהדרין פב, א. הובא בפרש"י עה"ת ס"פ בלק (כה, ז).

(5) במדב"ר פ"ב, כד. הובא בפרש"י שם, ו.

(6) ע"ד אין אדם נוגע במוכן לחברו – יומא לח, ב.

(7) אבות פ"ה מ"ב.

(8) כט, ב.

(9) חגיגה טו, א.

הגאולה¹⁷, והיינו, שכללות העבודה עכשיו היא הכנה למשיח, לעשות את העולם מקדש לו יתברך.

* * *

ד. פרשת השבוע, פרשת פינחס, כוללת גם את פרשת המועדים¹⁸, וממנה נלקחת הקריאה בתורה בכל מועד ומועד ובכל יום טוב ויום טוב¹⁹.

וגם עניין זה מהוה הוראה – שכאשר בני ישראל רוצים שבמשך השנה יהיו ימים טובים שבהם יקראו בפרשת פינחס, כל עניין ועניין במועדו, הן בנוגע לראש חודש והן בנוגע לימים טובים – צריכים הם לעשות הכנה לדבר בשבוע פשוט, הן בימי החול של השבוע שבהם לומדים את השיעור חומש עם פירוש רש"י, והן ביום השבת שבו קוראים את הפרשה כולה, ועל ידי הכנה זו זוכים לימים טובים במשך כל השנה.

וזהו גם מה שאמרו חז"ל²⁰ "מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת", ואם הדברים אמורים בנוגע לשבת שקדושתה בידי שמים, "שבת מקדשא וקיימא"²¹, על אחת כמה וכמה בנוגע ליום טוב, ש"ישראל אינה דקדשינה לזמני"²², שלכן אמרים "מקדש ישראל והזמנים", הרי בודאי שכדי שיהיה היום טוב כדבעי, צריכה להיות הטרחה וההכנה לפני היום טוב.

והרי עניין זה (שיש צורך בטירחא והכנה כו') הוא עניין כללי בכללות הבריאה – שרצונו של הקב"ה שכל ענייניו של יהודי לא יהיו באופן של "נהמא דכיסופא"²³, אלא שיזכה בהם על ידי יגיעתו, אף על פי שגם ביגיעה עצמה יש לו סיעתא דשמיא.

ה. על פי זה מובן שאין ליהודי להתרעם על כך שישנם עניינים שבאים אצלו דווקא לאחרי ריבוי יגיעה והסרת העלמות והסתרים כו' – בה בשעה

ב. אודות פינחס איתא¹⁰: פינחס זה אליהו. וקשה על זה: הרי תחילה היה פינחס ואחר כך אליהו, ואם כן צריך לומר אליהו זה פינחס? והתירוץ על זה, על פי מה שכתוב בזהר¹¹ שאליהו היה עוד לפני זה, אלא שאז לא היה ילוד אשה (שנולד מאב ואם), אלא מלאך, ולכן אמרים פינחס זה אליהו¹². והעניין בעבודה:

דובר לעיל שתובעים מכל אחד שלא להסתכל על אחרים, ועניין הבא לידו צריך לעשותו. ונשאלת השאלה: מניין לוקחים כוח על זה? – ועל זה אמרים פינחס זה אליהו: כיוון שהקב"ה הזמין לו עניין שצריך לעשותו במסירת נפש, גותנים לו כוחות על זה, ויתכן שנכנס בו ניצוץ ממישהו שאינו ילוד אשה.

ג. ההוראה מזה בדורנו לכל האברכים הצעירים היא, שאין להם לעשות חשבונות, שפלוני יכול לעשות ואלמוני יכול לעשות, אלא כל דבר הבא לידם, צריכים לידע שזהו החלק שלהם, ויש להם כוחות על זה, וצריכים לעשותו במסירת נפש.

והפירוש במסירת נפש הוא – כדברי הרב¹³: הכוונה במסירת נפש אינה לעלות על הגג ולקפוץ חסוֹשֵׁלוֹם. מסירת נפש צריכה להיות ללא רעש וללא "טומל", כי "לא ברעש הוי"¹⁴. יש צורך במסירת נפש בכל הפעולות בחיי היום יום, "אוטם אזנו וגו' ועוצם עיניו"¹⁵. אפילו בתורה צריכה להיות מסירת נפש – שלא לקחת את התורה אל עצמו, אלא לקחת את עצמו אל התורה ("ניט נעמען תורה צו זיך, נאָר נעמען זיך צו דער תורה")¹⁶. וכאשר רוצים באמת – יפעלו זאת.

וכאשר הולכים עם המסירת נפש של פינחס, אזי נעשה גם פינחס זה אליהו, שהוא יבשר את

10) תיב"ע וארא ו, יח. יל"ש ר"פ פינחס. זח"ב קצ, סע"א. רלב"ג מלכיס"א יז, א.

11) ח"א מו, ב. עיי"ש בהגהות דרך אמת. ועוד.

12) ראה גם שיחת י"ג תמוז תשי"ב הערה 30 (תורת מנחם – התוועדויות ח"ו ע' 75). וש"נ.

13) ראה גם תורת מנחם – התוועדויות ח"ד ריש ע' 313. וש"נ.

14) מלכיס"א יט, יא.

15) ישע"י לג, טו. וראה קונטרס העבודה פ"ב.

16) ראה גם תורת מנחם – התוועדויות ח"א סע"ע 189. וש"נ.

17) פרש"י בחוקותי כו, מב. וראה גם תיב"ע ויל"ש שבהערה 10. רמב"ם הל' מלכים פ"ב ה"ב. ועוד.

18) כת, א ואילך.

19) ראה מגילה ל, סע"ב ואילך.

20) ע"ז ג, סע"א.

21) ביצה יז, א.

22) ברכות מט, א. וראה פסחים קיז, ב.

23) ראה ירושלמי ערלה פ"א ה"ג. לקו"ת צו ז, רע"ד. ובכ"מ.

שאינן זה אלא ניסיון, ואין זה אלא העלם והסתר שאין בו ממש, וכאשר רואים ש"הנחה" זו (שאינן זה אלא ניסיון והעלם והסתר שאין בו ממש) היא אצלו באמת לאמיתו, וראיה לדבר, שאינו מתחשב כלל בהעלם והסתר והניסיון, וממשיך לנהל את החיים הפרטיים והעניינים הציבוריים כאילו בטוח הוא שיש לו מן המוכן עבור ההוצאה הפרטית ועבור

שהקב"ה יהיה יכול ליתן פרנסה בהרחבה, הצלחה בעסקנות ציבורית ושפע ברכה במסודות, באופן שלא יצטרכו להתייעץ - כי, לולי היגיעה יהיה זה "נהמא דכיסופא".

- מה שצריכים לבקש מהקב"ה, הוא, שההעלמות וההסתרים יומשכו אך ורק במדה הדרושה לעורר את הכוחות הפנימיים ולהחליט שלא מתפעלים מההעלמות וההסתרים, ומוכרחים

כשם שלא שייך שיהיה למישהו שליטה ה"ו על הקב"ה, כך כביכול אין לאף אחד שליטה על נשמת איש ישראל, אם רק אינו חפץ בכך

ההוצאה הציבורית, לא רק עבור יום זה, אלא גם למחר, ואפילו לשנה הבאה, שמזה מוכח שמכיר את האמת שאין זה אלא ניסיון בלבד - אזי מתבטל הניסיון וההעלם וההסתר מכל וכל.

1. ועניין זה למדים מהיהודי הראשון, אברהם אבינו, שכאשר הלך למלא שליחות של הקב"ה, ונבראת מציאות כזו שהיתה נראית לו לנהר, ואף-על-פי-כן המשיך לילך "אל אחד ההרים אשר אומר אליך"²⁶, מבלי להתחשב כלל במציאותו של הנהר - אזי ראה מיד שלא נשאר מאומה ממצאותו של הנהר, היינו, שמלכתחילה לא היתה מציאות של נהר²⁷.

וככל העניינים הרי גם עניין זה הוא בבחינת "מעשה אבות סימן לבנים"²⁸ - הוראה לכל בני-ישראל בחייהם הפרטיים, והוראה לכל העוסקים בצרכי ציבור בנוגע לעניינים הציבוריים:

כאשר ישנם עניינים המונעים מהרחבתו של מוסד שעוסק בהפצת התורה ויראת שמים ומקרב את לבם של בני-ישראל ובנות-ישראל לאביהם

להמשיך באורח-חיים על-פי התורה, ובהנהגת המוסדות העוסקים בהפצת התורה והפצת יראת שמים; והחלטה זו כשלעצמה תהיה מספיקה כדי לבטל את ההעלם וההסתר, כך, שבנוגע לפועל ממש יהיה ליהודי כל המצטרך לו, הן בעניינים הפרטיים והן בעניינים הכלליים, שיוכל לנהלם על-פי רצונו של הקב"ה, כפי שגילה דברו על-ידי עבדיו הנביאים²⁴ והנשיאים לדורותיהם עד לכ"ק מו"ח אדמו"ר בדורנו.

וכאשר הקב"ה רואה שיהודי מבקש זאת באמת, והיינו, שאין כוונתו לחסוך את עבודתו ויגיעתו, אלא רצונו שתהיה לו הצלחה יתירה בחיים הפרטיים ובעסקנות הציבורית - הרי כיוון שהקב"ה הוא עצם הטוב, וטבע הטוב להיטיב²⁵, הנה סוף-כל-סוף יפעל אצל הקב"ה עניין זה.

והיינו, שגם אם יש צורך בהעלם והסתר - הרי זה ימשך רק עד שהיהודי יפעל בעצמו התעוררות כוחות פנימיים וכוחות עצמיים, להחליט, אשר מבלי הבט על ההעלמות וההסתרים מנהל הוא חיי הפרטיים על-פי דרישת התורה, ומנהל את העניינים הציבוריים - אלה שבכוחו לפעול בהם - בהתרחבות ובהתפשטות היותר גדולה, ביודעו

26 וירא כב. ב.

27 תנחומא וירא כב. וראה סה"מ מלוקט ח"א ריש ע' קפט. ועוד.

28 ראה תנחומא לך לך ט. ב"ר פ"מ, ו. רמב"ן לך לך יב, ו. ועוד.

24 ע"פ עמוס ג, ז.

25 ראה בהנחמון בלקו"ש חכ"ד ע' 334 בהערה (ד"ה מספרי ח"ן).

ההוצאה, הן בנוגע לעניינים הפרטיים, ליתן לבעלת-הבית עבור הוצאות הבית ממה שהרוויח באופן של שמירת שבת ויו"ט, וללא השגת גבול וכל שאר העניינים האסורים על-פי שולחן-ערוך (כנ"ל), והן בנוגע לעניינים הציבוריים, שרואה ומכיר שהתפתחותו של המוסד היא דבר הכרחי [דכיוון שהרבי הסכים לכך, הרי זה צריך להתפתח ולצמוח כמו כל דבר שבקדושה]³², ובמילא אינו מתפעל מכל העניינים הסותרים, בודעו שאין בהם ממש -

אזי מודדין לו במדה זו, שבקרוב - ובלשון חז"ל³³: "תיכף לתלמידי חכמים ברכה" - יראה בפועל שאכן אין בהם ממש, וכל המצטרך לו נעשה "נולד" בפועל - אפילו אם יש צורך שיהיה נולד מאין ליש - שיוכל לנהל את ההוצאה הפרטית וההוצאה הציבורית בהרחבה ובהתפשטות לעילא ולעילא.

(מהתועדות י"ב תמוז ה'תש"ד. תורת מנחם - התועדות י' תשי"ד ח"ג (יב) עמ' 113-118, בלתי מוגה)

שבשמים - צריכים לידע שאין שום מציאות שיכולה להעלים ולהסתיר על זה באמת; העלם והסתור זה אינו אלא ניסיון בלבד, כמו שכתוב²⁹ "כי מנסה ה' אלקיכם אתכם לדעת" אם הוא מכיר את האמת שאין זה אלא ניסיון שאין בו ממש, או שחושב שזהו עניין של "בירור", ובמילא צריכים להתחשב בכך, ולהחליט אם אפשר להרחיב את המוסד, או להשאירו על עמדו, או שיש צורך לצמצם ולקצר כו'.

ו"במדה שאדם מודד - בה מודדין לו"³⁰: כאשר מחשיב זאת לעניין של "בירור", ולכן מתחשב בו, וכשהמצב מחייב לקצר מחליט לקצר כו' - אזי נעשה לדבר שיש בו ממש, רחמנא-ליצלן;

אבל כאשר מכיר את האמת לאמיתו, שאין זה מציאות של ממש, אלא רוצים לנסותו אם הוא מכיר את האמת,

ואכן מראה במעשה בפועל שידוע שההעלם וההסתור אין בו ממש, ולכן מתנהג כאילו רואה כבר את הנולד מאין ליש³¹, כאילו שיש לו עבור

(29) פ' ראה יג, ד.

(30) סוטה ח, ב ואילך.

(31) ראה תניא פמ"ג.

(32) ראה גם תורת מנחם - התועדות ח"ט ע' 125 ואילך.

(33) ברכות מב, א.

בוא ליטול חלק פעיל ב'מבצע כשרות'!

מידי ערב נערכות הכשרות מטבחים ברחבי הארץ על ידי פעילי 'מבצע כשרות'

חסיד חב"ד! אנו זקוקים לך, בכדי שנוכל לתת מענה לכל בקשה

לפרטים והצטרפות: 053-330-9419 יענקי

בה

"לא לתר לגאולה" – עכשיו ממש!

גילוי הפנימיות שבגלות בשבתות דווקא

בנוגע לעניין "בין המצרים" כבר דובר פעמים רבות, שלמרות שימים אלו קשורים בגלוי עם ירידה הכי גדולה, דברים בלתי רצויים שקרו אז, אולם הכוונה בירידה זו – צורך עלייה, בכדי להגיע למקום ודרגה גבוהים יותר משהיה מלכתחילה (לפני הירידה), כיתרון האור מן החושך אשר מתגלה עליידי אתהפכא חשוכא לנהורא, ועד לעלייה של גאולה האמיתית והשלימה, גאולה שאין אחריה גלות (למעלה מהמצב שהיה בבית ראשון ושני – קודם הירידה) – אשר באה כתוצאה מכך שההעלם והסתר (הגלות) מעורר התגברות בעבודה (מעשינו ועבודתנו) של יהודי (יותר מכפי שהיה קודם הירידה), אשר מביאה את הגאולה. [...] אלא שלעת עתה הטוב בתכלית ההעלם וההסתר (ויתגלה לעתיד לבוא), כי הקב"ה רוצה שהגילוי של זה יבוא עליידי העבודה של בניישראל (מעשינו ועבודתנו), לזכך את העולם ולעשותו ל"כלי" לקבל את הטוב הכי נעלה – שעליידי זה מתגלה הטוב של "בין המצרים" והגלות (עליידי שמכניסים בה את ה"אלף" של אלופו של עולם) – העלייה שלא בערך של הגאולה האמיתית והשלימה, שאין אחריה גלות (ושההעלם שלפני זה היה רק הכנה והכשרה לגאולה).

[...] העניין הנ"ל (גילוי פנימיות הטוב ב"בין המצרים") נמצא בגילוי (גם בזמן הזה) בשבתות ש"בין המצרים", כיוון שאז לא קיימים דיני אבלות וצער (כי אין עצב בה), ואדרבה – מצווה לענגו (בעונג אכילה ושתייה, בשר שמן ויין ישן), ו"כיום שמחתכם אלו השבתות". מובן שאז נמצא בגלוי רק צד הטוב והעלייה שב"בין המצרים". ואדרבה: בשל היותה שבת ב"בין המצרים" (כשבימי החול ישנם הגבלות בשמחה כו') – ישנו אז (וצריך להיות) יותר עונג ושמחה (מאשר בשאר שבתות השנה), כיתרון האור מן החושך.

(שבת קודש פרשת פינחס, י"ט בתמוז ה'תשמ"ט. התועודיות תשמ"ט, עמ' 47-49 – תרגום מאידיש)

ההכרזה "לא לתר לגאולה" עדיין בתוקפה

עיקר עבודתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו היא – לקרב ולמהר את הגאולה, כפי שהכריז ופרסם בקול קורא: "לא לתר לתשובה לא לתר לגאולה" [...]. אמנם כאן באים אלו אשר "תואנה הם מבקשים", וטוענים: הכרזה זו – "לא לתר לתשובה לא לתר לגאולה" – היתה לפני כמה וכמה שנים, ואף על פי כן "עדיין לא בא", ואם כן, פירוש "לא לתר לגאולה" אינו מוכרח להיות באופן שתיכף ומיד ממש! ובכן, טענה זו היא טענתו של ה"מלך זקן וכסיל" וכל אלו שטוענים טענה זו – הם שלוחיו של ה"מלך זקן וכסיל" אשר מתלבש בדבריהם... ועל אחת כמה וכמה כאשר הם טוענים זאת מתוך "געשמאק", רחמנא ליצלן – שאז, ה"חורבן" שב"עולם קטן זה האדם" הוא באופן חמור ביותר! "לא לתר לגאולה" פירושו – תיכף ומיד ממש, ופשיטא, שזו היתה כוונתו של נשיא דורנו בהכריזו בשעתו "לא לתר לתשובה לא לתר לגאולה", אלא שבעונותינו הרבים לא זכינו לכך... ולכן, גם אחרי שעברה שנה שלמה מאז שהכריז נשיא דורנו "לא לתר לתשובה לא לתר לגאולה" ועדיין לא בא – המשיך להכריז ולפרסם שצריך להיות "לא לתר לתשובה לא לתר לגאולה", וכן המשיך והכריז אחרי שעברו כמה שנים, ובהדגשה – "לא לתר" ממש! וכמו כן בימים אלו – מכריזים "לא לתר לתשובה לא לתר לגאולה", "משיח נאו", תיכף ומיד ממש!

(שבת פרשת פינחס תשמ"ה, התועודיות תשמ"ה כרך ה, עמ' 2617, 2622)

אי אפשר לברוח מהשם יתברך

לציית להוראות הרבי ולקיים את השליחות העליונה • אוסף הוראות,
אנקדוטות וסיפורים של הרבי ל'תמימים' ואנ"ש • "היצר הרע אומר
שאינך טוב!", כתב הרבי ל'תמים' • הוראות ליום הולדת • שינון
גמרא וחסידות בעל־פה • ועל ברכה לחיתון הילדים ורמזים לקבלת
הנשיאות בשנת תש"י

"כוס של ברכה", ובעת חלוקת ה'משקה' אמר
לאחד:

זהו היצר־הרע שאומר שאינך טוב. אצלך לא
חסר דבר! שוב לביתך בריא לבצע את שליחותך
(חייל במלחמה).
לאחר אמר:

עליך לדעת כי מוטלת עליך החובה לפעול על
הסביבה, ואם הדבר עדיין קשה עליך לנהוג כהנהגת
החסיד ר' יעקב מרדכי מפולטובה (כשהגיע לעניינים
קשים להבנה), שהתבטא: "כך כך הוא העניין".

"בכך" אחד

שורת הוראות שקיבל אחד הבחורים כשנכנס
ל'חידות' בקשר עם יום הולדתו:

הסידור צריך להיות פתוח בשעת התפילה,
אפילו בשעה שהעניינים סגורות – כגון ב'שמע
ישראל' – כי זוהי סגולה להינצל ממחשבות זרות.
מכל התוועדות [של הרבי הנמשכת כמה וכמה
שעות] צריך להיות 'בכך' – רק דבר אחד הנוגע לו
(לעבודת ה' יתברך שלו).

לימוד חסידות לפני התפילה (גם כשאינ פנאי)
לכל־הפחות חמש או עשר דקות.
נתינה לצדקה בכל יום־לא לדייק לאיזה צדקה
(באם אין קופת צדקה במקום להפריש (להניח)
בצד עד שתימצא קופה).

במהלך חלוקת 'כוס של ברכה' ביום שני של
ראש השנה תשי"ד אמר הרבי לאחד התמימים:
"אינך יכול לברוח מהשם־יתברך, גם אם תיסע
ללונדון. השאר כאן, למד בישיבה [תומכי
תמימים] ותהיה חסיד!".

ביום שבת־קודש פרשת וישלח, י"ד בכסלו
תשי"ד, ניאות הרבי להתוועד (לרגל מלאות כ"ה
שנה לחתונתו בשנת תרפ"ט).
כשנכנס לבית־המדרש נכחו כמה חסידים.
הרבי פנה לאחד מהם ואמר לו:
"בפטרבורג אירע שבחורים התפללו בזריזות
כדי שיוכלו לשמוע תקיעת שופר של הרבי (כ"ק
אדמו"ר מוהרי"צ)".

"אחזתיו ולא ארפנו"

בהתוועדות מסויימת ביקש הרבי מהחסיד ר'
בנציון שם טוב ז"ל שישב. הלה לא רצה לשבת
בנוכחות הרבי, אך הרבי לא הרפה ואמר: "שב,
בלי קונצנים!". בידו הקדושה אחז בידי ר' בנציון
והושיבו.

יום שני של שבועות תשי"ד. קרוב לסיום
ההתוועדות אמר הרבי: "בכלל, ברכה היא דבר
טוב, אך מזמן לזמן יש לעורר... מבקש הנני מכולם
(וכאן החל לבכות) ברכה, שהברכה שברכני הרבי
(כ"ק מו"ח אדמו"ר) תקויים!...".
בי"ג תמוז תשי"ד, לאחר ההתוועדות, חילק

כיבוד אב

בשנת תשח"י נכנס ל'יחידות' אל הרבי רב מבראנזוויל ומסר לרבי גלויה כתובה בכתב-ידו של אביו הרה"ק ר' לוי יצחק נ"ע. הרבי נעמד מלוא-קומתו בזמן שהלה מסרה לידיו.

הוראות ליום הולדת ל"חוזר"

כך כתב הרה"ח ר' יואל כהן במכתבו מעש"ק פרשת משפטים תשי"ב: "ביום א' פ' יתרו י"ד שבת הייתי אצל כ"ק אדמו"ר שליט"א ב'יחידות'. היינו קודם יום ההולדת כנהוג פה. וכנראה שאצל כ"ק אדמו"ר הוקבע הדבר.

"כ"ק אדמו"ר שליט"א אמר לי כמה הנהגות:

(א) שביום ב' אעלה לתורה.

(ב) במשך המעתי'לעת של יום ג' לשנן (בעל-פה) מאמר חסידות ולחזור עליו ביום ג' לא ברבים כ-יאם לעצמי.

(ג) ביום ג' אתן לצדקה קודם תפילת שחרית ח"י סענט וכן קודם תפילת המנחה.

(ד) במשך יום זה לומר ספר תהילים.

(ה) ביום זה ליתן לו (לכ"ק שליט"א) אחד ההנחות [=מהתוועודיות] שעדיין לא נתתי לו.

"אחרי שאמר כל זה, ברך אותי בהצלחה בתלמוד-תורה ביראת-שמים ושתהיה ירא-שמים חסיד ולמדן, הצלחה מופלגה למעלה מדרך הטבע, ושיהיה ממך נחת אמיתי חסידי".

"כבני אדם"

כפורים תשי"ד נתן הרבי משקה לאחד שנמנה על קבוצה שהייתה מכונה 'המלאכים' - ואמר לו: "די להיות מלאך, כבני אדם!" (אויס מלאך, כבני אדם').

"דברים טובים לא מספרים"

בליל א' דחג השבועות תשי"ב לפנות בוקר נכנס הרבי ללא הכנה מוקדמת לבית הכנסת, במקום נכח מספר מצומצם של אנשים (כחמישה-עשר) והרבי שאל: "היכן הציבור" ("העולם" באידיש), ונענה כי הלכו לטבול במקווה כפי המנהג (שטובלים לפנות בוקר).

הרבי שאל: "יואל [כהן] אף הוא הלך

למקווה?", ונענה בחיוב.

הרבי ישב על מקומו, וצווה לנגן. בינתיים נשלח מישהו לזרוז את ר' יואל שאכן כבר עמד לצאת מהמקווה. ר' יואל רץ בכל כוחו, ומשהגיע כבר היה הרבי אחר התחלת האמירה (בנוכחות כשלושים איש).

כשסיים הרבי את אמירת המאמר [ד"ה חמשה קניינים (תורת מנחם כרך ה' עמ' 194 ואילך)] ויצא את המקום, נערכה 'חזרה' (שחזור) על המאמר, ושוב ביו"ט אחר התפילה לפני כל הקהל שלא נכחו במאמר בלילה, ופעם נוספת קודם קבלת שבת.

לאחר חגיגה-שבועות נכנס מישהו לרבי, והרבי התעניין מה עם המאמר שנאמר לפנות בוקר, האם נערכה 'חזרה'. הלה השיב בחיוב. הרבי תמה מי ערך את ה'חזרה', ונענה: [ר'] יואל.

שאל הרבי: "הוא הרי לא נכח" [בהתחלה], ונענה שמיד הגיע. התעניין הרבי: "מתי חזרו?" ונענה: "תיכף אחר האמירה".

שאל הרבי: "הרי כבר היה בוקר, ואם התיישבו ל'חזרה' מתי ישנו?", ושחק מאוד. והמשיך להתעניין: "והציבור שלא נכח, האם גם הם שמעו 'חזרה'?". ונענה: חזרו גם אחר תפילת יו"ט. ושוב קודם קבלת שבת. הרבי נהנה מאוד והגיב: "דברים טובים לא מספרים לי. חזרו על המאמר ג' פעמים ולא מדווחים לי על כך!..." (מימונו של הרה"ח ר' יואל כהן).

"דברים טובים לא מספרים"

כיוצא בזה התבטא הרבי בשנת תשכ"ט (תורת מנחם כרך נ"ז עמ' 30) בתרעומת מדוע אין מודיעים לו מי מהבחורים יודעים ריבוי דפי גמרא ומאמרים בעל-פה (וציין שאיננו חושד שאין כאלו...). הרבי התייחס לאותם בחורים הנוהגים מנהג "הצנע לכת", ואינם רוצים להתפאר בכך שהם יודעים ריבוי דפי גמרא וריבוי מאמרים בעל-פה (ולכן לא מודיעים לו על כך) באמרם, שבליובאוויטש תבעו את עניין ה'ביטול' והרחיקו מעניין של יישות. בימינו אלו - המשך הרבי - צריך ללמוד תורה אפילו באופן שיבוא מזה יישות. הרבי אף ביקש שאלו שביצעו הקלטות ('טייפ' - מדברים שנאמרים בהתוועודיות, שלא ברשות

את אחד האברכים שירכוש עבורו קערת כסף, דבר שמופיע בהגדה שזהו מסמני אדמו"רות (השווה בהגדה של פסח ד"ה קערה: "האדמו"ר המסדר המצות על טס של כסף", משא"כ שאר הנוכחים "מסדרין המצות על מפה ולא על קערה"), וכן גביע גדול.

הרבי התבטא: "כאשר יבחינו בכך יהיה, שמח... בעת ה'סדרים' עצמם לא דיבר הרבי כלל, אלא היסב הסיבה גמורה [הדבר בלט במיוחד בהשוואה לשנה הקודמת] מזג כוס של אליהו קודם ברכת המזון בשני הלילות (כמנהג אדמו"ר), וכשכיבדוהו לזמן בברכת המזון בליל ב' - סירב.

בקשה קטנה

פעם נכנס יהודי מדרום-אמריקה לרבי ל'יחידות' (בשנת תשל"א) וביקש מהרבי ברכה שיצליח בחינוך ילדיו בדרך התורה ויראת שמים. ואז הוסיף באידיש: "איך בעט אקלייניקייט" [= הגני מבקש דבר קטן], והסביר שכוונתו שיצליח לחתן את כל ילדיו.

תגובת הרבי הייתה: "דאס איז קלייניקייט?" [= זהו דבר קטן?] הלא זהו מהדברים הקשים [הערת המלבה"ד, אולי כוונת הרבי למרוז"ל: קשה לזווגן כקריעת ים סוף]!?

והרעף עליו שפע של ברכות כולל לחיתון הילדים...

בני של צער

אחד האנשים ששהה פעם בביתו של הרבי סיפר כי ראה את הרבי קורא מכתב ולפתע פורץ בבכי שנמשך דקות ארוכות. ושוב עיין במכתב, וחזר לבכות. התברר שבמכתב הייתה ידיעה אודות יהודי שנפטר בגיל צעיר ר"ל.

לדאוג לאכילת המסתגף

החסיד השד"ר ר' שמואל דוד רייטשיק ז"ל (מקליפורניה) היה עובד ה' גדול, תפילותיו כמו לימוד החסידות ומעשי החסד שלו, ארכו זמן רב ואכילתו הייתה מועטה. פעם, טרם נסע בשליחות עם ר' שלמה אהרן קורנובסקי, אמר הרבי לרב קאזרנובסקי: עליך לדאוג שהוא (הרב רייטשיק) יאכל ולא לפי השגתו, אלא לפי השגתכם.

וכו') יחזרו בעל-פה מאה דפי גמרא, וכל איגרת התשובה וכו', בהמשך לזה הבהיר הרבי (ליקוטי שיחות כרך ח"י עמ' 440): "ידיעת העניינים על-פי הסדר שבגמרא והמאמרים, מלבד יחידים שבקלות אצלם בעל-פה עם התיבות".

לגבי המספר מאה דפים - הדגיש הרבי (לקו"ש שם): "ואחד, וכמו שנתבאר לקוטי תורה ראה (כבג, דגם עתה מעלה דק"א" [=101]). כלומר: שיחזרו 101 דפים!

להבנת הקטע הראשון "ידיעת העניינים ע"פ הסדר שבגמרא", יובהר שהרבי כבר בשנת תשי"ב (ליקוטי שיחות שם עמ' 437) כתב: "ע"ד חזרת גמרא בע"פ, הנה מה ששמעתי הוא חזרת משניות בע"פ ותניא בע"פ".

ההוראה החדשה, אודות שינון דפי גמרא הכוונה לידיעת העניינים, וק"ל.

מיהו המחבר?

גבאים של בית הכנסת הספרדי ליוצאי תוניסיה בעפולה שיגרו הזמנה לרבי לטקס הנחת אבן הפינה וצירפו נוסח של "ברכה ותפילה לתורם ולתורמת ולבני ביתם". הרבי ציין על כך בכתב-יד קודשו: מיהו מחבר תפילה זו?

שב ואל תעשה עדיף

לא שמעתי שבכתר תורה צ"ל [=צריך להיות] הוספת שבח לבנ"א [=לבני אדם] ושב ואל תעשה עדיף.

דברים אלו כתב הרבי כמענה לנשי ובנות חב"ד באה"ק, על שאלתם אם רשאות לכתוב בפנים כתור לספר תורה "עטרת זקנים בני בנים ותפארת בנים אבותם כתור הדורות לכ"ק אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש והרבנית שתליט"א מתנת נשי ובנות חב"ד באה"ק ובעולם כולו בשנת השלושים לנשיאותו".

ניצני אדמו"רות בתש"י

ביו"ד שבט תשי"א קיבל הרבי על עצמו את הנשיאות, והיה ניכר שזה בבחינת "עבדות אני נותן לכם", סוג של אילוץ באין ברירה.

על פי יומנו של אחד ה'תמימים' בחצר הרבי, עולה כי כמה ימים קודם חג הפסח תש"י ביקש הרבי

ויהי מורא שמים עליכם

אנטיגינוס איש סוכו קיבל משמעון הצדיק. הוא היה אומר: אל תהיו כעבדים המשמשין את הרב על־מנת לקבל פרס, אלא הוּו כעבדים המשמשין את הרב שלא על־מנת לקבל פרס; ויהי מורא שמים עליכם (פרק א, משנה ג)

פירוש רבינו עובדיה מברטנורא:

פרס – לשון ערך, "בערכך" מתרגמינן "פורסניה" והוא מה שאדם נותן למי שעבד אותו והוא אינו חייב בדין ליתן לו כלום, כמו מה שייתן אדם לבנו קטן, או לאשתו, או לעבדו מפני קורת־רוח שעשו לו, ואפילו לחקות פרס כזה לא יעבוד אדם את בוראו אלא מאהבה בלבד.

פירוש כ"ק אדמו"ר:

השאלות במשנתנו: א) הרי זה בניגוד למה שכתוב "כבד את אביך ואת אמך למען יאריכון ימך" (ועוד כיצא בזה), שזה, לכאורה, על־מנת לקבל פרס? ב) למה לא התחיל התנא בצד החיובי ("הוּו כעבדים כו")? ג) "ויהי מורא שמים עליכם" – הלא יראת ה' היא אחת מרמ"ח מצוות עשה שבתורה, ולא הנהגה של מידת חסידות? ד) מה פשר הלשון "עליכם" (ולא "בכם"). והביאור:

מצד שורת־הדין רשאי אדם לעבוד את ה' על־מנת לקבל פרס, כמאמרם ז"ל: "לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצוות שלא לשמה, שמתוך שלא לשמה בא לשמה". ועל זה נאמר "למען יאריכון ימך". והתנא מחדש לנו כאן, במילי דחסידותא, שאף־על־פי־כן "אל תהיו כעבדים המשמשין את הרב על־מנת לקבל פרס". והנה, מאומרו "אל תהיו כעבדים" מובן שמדובר באדם שהוא בדרגת "עבד", שבהפקירא ניחא ליה. אי לזאת, צריכים להודיעו בתחילה שקיימת עבודה כזו (של על מנת לקבל פרס), אלא שמצד מידת חסידות עליו לעבוד את קונו שלא על־מנת לקבל פרס. לכן התנא מקדים "אל תהיו כו", ורק אחר כך הוא אומר "אלא הוּו כו".

והנה מבואר בחסידות שאהבה ויראה הן שתיים שהן ארבע: יראה תתאה ויראה עילאה, אהבה זוטא ואהבה רבה. ועניינן: יראה תתאה – שירא מהעונש (או על־כל־פנים מהפגם שנגרם לו על־ידי החטא). יראה עילאה – יראת הרוממות ויראת בושת, היינו שירא מהחטא עצמו, שהוא נגד רצון ה'. אהבה זוטא – האהבה מצד הטוב המגיע אל האדם על־ידי עבודתו, הן טוב גשמי והן הטוב הרוחני ביותר. אהבה רבה – שלא על מנת לקבל פרס כלל. וסדר העבודה הוא – יראה תתאה, אהבה זוטא, אהבה רבה ויראה עילאה. וארבע הבחינות מרומזות במשנתנו: אל תהיו כעבדים – יראה תתאה, על־מנת לקבל פרס – אהבה זוטא, שלא על־מנת לקבל פרס – אהבה רבה, ויהי מורא שמים עליכם – יראה עילאה. ומאחר שביראה עילאה גופא יש שתי דרגות: מה שהאדם ממשיך על עצמו ב"אתערותא דלתתא", והבאה מלמעלה ב"אתערותא דלעילא", שהיא "עיקר היראה", לכן אומר "ויהי מורא שמים עליכם" – לכלול גם בחינה זו שבאה מלמעלה, בבחינת מקיף על האדם.

(מהתוועדות שבתקודש פרשת פינחס תשל"ז – בלתי מוגה)

פרשת פינחס

פרשת פינחס

הרבי מהר"ש אמר פעם בילדותו, בדרך הצחות: הפרשיות חוקת ובלק מחוברות לפעמים, וכמותן הפרשיות מטות ומסעי; ואילו פרשת פינחס אינה מחוברת לא לבלק ולא למטות. זאת משום שפינחס 'דוקרני'...

(מפי השמועה)

והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם (כה,יג)

פינחס שלא ברצון חכמים... בקשו לנדותו, אילולי שקפצה עליו רוח הקודש ואמרה: והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם (ירושלמי סנהדרין ספ"ט)

פינחס העמיד בסכנה לא רק את גופו (שכן בני שבט שמעון היו עלולים להרגו) אלא אף את נשמתו (שהרי החכמים ביקשו לנדותו), ובלבד שתוסר חמתו של הקב"ה מעל ישראל ותיפסק המגפה. כיוצא בזה אנו מוצאים אצל הבעל-שם-טוב ותלמידיו, שלא אחת הפקירו את העולם הבא שלהם למען טובתו של יהודי שני.

(לקוטי שיחות כרך יח, עמ' 320)

תחת אשר קינא לאלוקיו (כה,יג)

פינחס קינא לכוח האלוקי שבני-ישראל ניצלו לרעה כאשר נהו אחרי בנות מואב. מבואר בחסידות שכוח ההולדה הוא בעצם כוח אלוקי (בהיותו כעין כוח הבריאה יש מאין, שהוא בחיק הבורא בלבד), אלא שיכולת אלוקית זו ניתנה אף לבשר ודם.

(לקוטי שיחות כרך ח, עמ' 153)

ויכפר על בני-ישראל (כה,יג)

שעד עתה לא זו, אלא עומד ומכפר עד שיחיו המתים (ספרי)

מה נשתנה חטא פעור משאר חטאי בני-ישראל, שהוא זקוק לכפרה תמידית? אלא המשמעות הפנימית של חטא פעור היא החשבת תענוגי העולם ועשייתם עיקר, ומידה זו מצויה בקרבנו תמיד.

(לקוטי שיחות כרך ד, עמ' 1327)

הלכות ומנהגי חב"ד

שבת קודש פרשת פינחס¹

כ"ד בתמוז – מברכים החודש מנחם-אב

תקופת תמוז² – בשעה 7:30.

יום חמישי

כ"ט בתמוז, ערב ראש-חודש

שיעור תהילים: היום אומרים גם את השיעור של יום ל' בחודש. את מטבעות הצדקה (שנותנים לקופות בבית-הכנסת קודם או אחרי התפילות) מחלקים בערב-ראש-חודש למטרות הצדקה שבעבורן נועדו³. במנחה אין אומרים תחנון.

יום שישי

א' במנחם-אב – ראש חודש

ערבית: לפני שמונה עשרה אין מכריזים 'יעלה ויבוא', אבל טופחים על השולחן, להזכיר לציבור לומר זאת.

שחרית: חצי הלל, ואברהם זקן, זבדיה, קדיש תתקבל. שיר של יום, הושיענו, ברכי נפשי, קדיש יתום. קריאת התורה. חצי קדיש. הגבהה וגלילה. אשרי, ובא לציון. הש"ץ מסיים 'ובא לציון' לעצמו, ולא בקול רם. אומרים 'יהללו' ומכניסים את ספר-התורה לארון הקודש. חולצים תפילין דרש⁴.

(2) ראה שו"ע אדה"ז סי' תנה סט"ו, שהחמיר בעניין מים ששהו בביתו [מגולים, ע"פ הד"מ שם, ואפילו בתוך המקור] בשעת התקופה (ומעט אח"כ מותר – ראה שו"ע רבינו סי' רו סי"ד). [וכן אין שותים מים בשעת התקופה עצמה]. וכן הובא ברמ"א יו"ד קטז סי"ה, וצ"ע שבשו"ע רבינו, חו"מ הל' שמירת גוף ונפש סי"ד (במהדורת קה"ת תש"כ ואילך, חלק ה' עמ' 1773. במהדורה החדשה כרך ו' עמ' קמב), הביא כמה דברים מהרמ"א שם בקשר לשתית מים והשמיט ענין זה. פרטים בזהירות זו נלקטו בס' 'שמירת הגוף והנפש' סי' מז. ה'תקופות' צוינו בלוח 'היום יום' בעמוד שלפני התחלת הלוח' עצמו, ובלוח כולל-חב"ד מופיעות תמיד בתחילת החודשים המתאימים.

(3) ספר המנהגים עמ' 77.

(4) המתפלל בביהכ"נ שאינם מניחין תפילין דר"ת, וממרה להניחם

השכם בבוקר – אמירת כל ספר תהילים בציבור. אחר-כך לומדים כשעה מאמר חסידות שיהיה מובן לכולם, ואחר-כך התפילה. הפטרה: "דברי ירמיהו" (ירמיהו א,א – ב,ג), הגדפסת בחומשים בסוף פרשת מטות. המולד: יום שישי בשעה 6 בבוקר, 49 דקות ו-8 חלקים. מברכים החודש: ראש חודש מנחם-אב ביום השישי.

אין אומרים 'אב הרחמים'.

התוועדות בבית הכנסת.

מנחה: אבות פרק א'.

יום ראשון

כ"ה בתמוז

(1) ברוב המקורות הישנים (כמו: סה"מ תרס"ט, עת"ר, אעת"ר, עטר"ת, המשך תרס"ו, המשך תער"ב, סה"מ תרפ"ז, תש"ב, היום יום, לקוטי שיחות א"ד. וראה גם ח"ג עמ' 256 הע' 1. חכ"ג עמ' 397 בגוף המכתב) – 'פנחס' חסר יו"ד. במענה משנת תשכ"ב ('אג"ק חכ"א עמ' עח) לשאלת הנמען מדוע כתב הרבי את שמו חסר, הביא הרבי את דברי מהרש"ל, 'דרובן כותבין חסר', והוסיף: "(כנראה הכוונה במקום שאינו נוגע לדין). וכן הוא בש"ס בשמות דרבי פנחס בן יאיר וכיו"ב". לראשונה מופיע 'פינחס' מלא בלקוטי שיחות ח"ג עמ' 93, ושם בהערה 1 ציין הרבי מקורות לזה. להלן הערה מחלק ח"י עמ' 318: (4) מלא – ראה בית שמואל הל' גיטין, שמות אנשים. שי למורה שם. וטבטי גיטין שם. ועוד. וראה בעניין פינחס מלא בוורה חלק ג (נו.ב, ריג.ב, רכ.א, רלו.ב) מנחת שיריש פרשתנו...".

בשיחת ש"פ בלק תשט"ז סכ"ד (תורת מנחם ח"ז עמ' 97) הסביר הרבי, שהעניין ד'מלא' הוא על-דרך מה שכתוב "אלה תולדות פרץ" תולדות מלא, ששייך למשיח, שאז יהיה באופן כפי ש"עולם על מילואו נברא", עיי"ש. ואולי זו הסיבה שהרבי (החל מהשיחה דחי"ג הנ"ל) דייק לכתוב תמיד בשיחותיו באופן זה. וראה גם תורת מנחם ח"א עמ' 144.

- מסכתות מידות ותמיד¹² והלכות בית הבחירה¹³ להרמב"ם) ו'צדקה' יותר מהנתינה הרגילה לפני התפילה¹⁴ [ותוספת מיוחדת בכל מעבר מתקופה לתקופה בימים אלו גופא: עד ראש-חודש מנחם-אב, מראש-חודש מנחם-אב¹⁵, השבוע שחל בו תשעה באב, ערב תשעה באב, ותשעה באב¹⁶]. וגם בשבתות - באופן המותר עליידי אכילה ושתייה וכיוצא-בזה, בנוסף על נתינת הצדקה בערב שבת קודש כנהוג בהוספה עבור השבת¹⁷.

מובן, שההוספה בתורה בעניין שהזמן-גרמא, צריכה להיות גם אצל הילדים [והילדות] הנמצאים במחנות הקיץ¹⁸.

"תשעת הימים"¹⁹:

משנכנס אב ממעטין בשמחה ובמשא ומתן של שמחה. ואסור לקנות בגדים ומנעלים חדשים או לתת לאומן לעשות לו, ואפילו אין משתמשים בהם עד לאחר תשעה באב. ואסור לכבס בגדים (חוץ מבגדי קטנים) אפילו להניחם לאחר תשעה באב. וכתונת לשבת מותר לכבס רק עליידי גוי, ואסור ללבוש בגדים מכובסים שלא לבשם עדיין (אלא לכבוד שבת-קודש). [ולכן נוהגים ללבוש לפני ראש-חודש לזמן-מה את כל הבגדים המכובסים שעומדים ללבוש במשך תשעת הימים²⁰]. בעלי

ומניחים תפילין דרבינו-תם. קריאת-שמע (ואין כופלין 'ה' אלוקיכם אמת'). שש זכירות. חולצים תפילין דרבינו-תם. הש"ץ אומר (ולפחות מסיים בקול) איזה מזמור, חצי קדיש. תפילת מוסף.

ביום זה יש להוסיף במיוחד בתורה, תפילה וצדקה⁵, והצדקה - הוצאת שתי סעודות, ומה טוב - שלוש סעודות. מי שלא הספיק להחליט על-דבר קיום הוראה זו ושל לימוד ענייני 'בית הבחירה' לפני בין-המצרים, עליו להחליט זאת בהקדם, ויפה שעה אחת קודם⁶. ומובן אשר אלה שלא עשו בפועל ככל הפעולות דלעיל בזמן - כדאי להשלימן גם לאחר מכן⁷.

"מובן בפשטות, שכל הנ"ל שייך גם לנשי ובנות ישראל"⁸.

"בית הבחירה":

בימי 'בין המצרים' גופא יש להוסיף ב'משפט' (לימוד התורה, לכל לראש - בהלכה למעשה מדיני ימים אלו⁹, וכן [בכל יום, ועל-אחת-כמה-וכמה בשבתות, שעניינן 'הקדמת רפואה'¹⁰] במיוחד בענייני התורה העוסקים בגאולה¹¹ ובבניין בית-המקדש, ולכל לראש - הפרקים בספר יחזקאל מ' מג המדברים בעניין בית-המקדש השלישי, משנה

(12) ספר-השיחות תש"נ ח"ב עמ' 579 והערה 186. וב'התוועדיות' תשמ"ט ח"ד עמ' 38 הלשון "ומקצת במסכת תמיד".

(13) ופעם אחת מצאנו שהורה הרבי ללמוד בנוסף לכך גם "הלכות הקורבנות" (שיחת מוצש"ק פ' דברים תשל"ט, הנחת הת' בלתי מוגה סכ"ו וסס"א).

(14) לקוטי-שיחות חכ"ג ס"ע 265. ובפרט בצדקת מקדש מעט - בתיכ"ג ובתי-מדרש (ישיבות וכו'), לקו"ש כח עמ' 287. וראה סה"ש תנש"א ח"ב עמ' 733.

(15) ב'התוועדיות' תשמ"ו ח"ד עמ' 187 מבואר, שהל' בית הבחירה נחלקו לשמונה פרקים, כדי ללומדם שמונה ימים "עד ערב ת"ב לפני חצות", עיי"ש. מאידך, בסה"ש תנש"א (מוגה) ח"ב עמ' 691 הערה 87, מפורש שיש ללמוד שיעור בהל' בית הבחירה גם ביום תשעה באב (נדחה) בעצמו: "באופן המותר, כמובן, לאחר חצות היום, או השלים במוצאי היום". ולכן לא נכנס העניין בפנים.

(16) 'התוועדיות' תש"נ ח"ד עמ' 102.

(17) 'התוועדיות' תשמ"ח ח"ד עמ' 96 הערה 127.

(18) 'התוועדיות' תשמ"ח ח"ד עמ' 50. וכנראה ה"ה ל'סיומים' המובאים אח"כ.

(19) לוח כולל-ח"ב ד.

(20) כפי-החיים ס' תקנא ס"ק צא. ולמעשה נוהרים בזה בחולצות ומכנסים, שמלות וחצאיות, אך לא בלבנים וגרביים. [מי שלא הספיק: יניחם לזמן-מה על הרצפה להוריד הבגד מניקיונו,

כדי להספיק תפילת מוסף עם הציבור, יזהר שלא יחלוץ התפילין בפני הספר-תורה (שו"ע אדה"ע סו"ס כה) אלא יסתלק לצדדין, או יחלצם מתחת הטלית: גדול (משנ"ב שם ס"ק נח). ואם עובר ל'חדר שני' יעשה זאת אחרי גמר ה'קדושה דסדרא' (תרגום הפסוק "ברוך כבוד ה' ממקומו", שו"ע הבי"ט ס' קלב ס"ב).

(5) יתר על הנהוג בכל ערב-ראש חודש (המנהג, ב'התוועדיות' תשמ"ו ח"ג ס"ע 593).

(6) 'על-פי פסק-דין שו"ע או"ח ס' תקע"א ס"ג".

(7) מתוך: פתח-דבר להלכות בית הבחירה להרמב"ם עם חידושים וביאורים' של הרבי (הוצאת קה"ת, מוצש"ק מברכים מנ"א, תשמ"ו, ברוקלין נ"י).

(8) לקוטי-שיחות כרך כד עמ' 266. ולהעיר שנשים חייבות לסייע במצוות בניין ביהמ"ק (הל' בית-הבחירה פ"א ה"ב), ושהערה זו שייכת להוספות שהורה הרבי בכל העניינים מ"ז בתמו ואילך.

(9) "לדעת את המעשה אשר יעשו, כל זמן שמישי צדקנו עדיין לא בא" - עפ"י 'התוועדיות' תשמ"ח ח"ד עמ' 78, 91 (מוגה), 108.

בלקוטי-שיחות כרך כד עמ' 265 מוזכר גם את לימוד ספר הוזהר, והסברתו בתורת החסידות. כן מוזכר שם אודות הוספה גם בקו התפילה - בעבודתה באיכות, וכן באמירת התהלים - עכ"פ מזמור אחד נוסף בכל יום. ומעורר ע"ז גם בכרך כח עמ' 286 הע' 60, וש"נ.

(10) ספר-השיחות תש"נ ח"ב עמ' 578.

(11) ספר-השיחות תשמ"ט ח"ב עמ' 606.

יום מ'תשעת הימים'²⁹, מראש-חודש [ומה טוב גם לפני זה³⁰] עד תשעה באב, וגם בערב תשעה באב ובתשעה באב - באופן המותר על-פי שולחן-ערוך [ובמקום המתאים - גם עם סעודה והתוועדות³¹]. "ומהטעמים בדבר - כיוון שבימים אלו מחפשים את כל האופנים המותרים כיצד להוסיף בעניינים טובים ושמחים, ועל-ידייזה לגלות את הטוב הפנימי שבירידה הקשורה עם ימים אלו³², החל מ'פיקודי ה' ישרים משמחי לב' - עושין שמחה לגמרה של תורה.

"ומפני טעם זה³³ כדאי לערוך סיום גם ביום השבת שב'תשעת הימים'.

"ומה טוב - 'ברוב עם הדרת מלך', לשתף עוד כמה וכמה מ ישראל (מצד אהבת ישראל ואחדות ישראל) בשמחה, גם אם רובם לא סיימו בעצמם המסכת. ולהוסיף, שכדאי ונכון לערוך 'סיומים' על מסכתות כאלה שסיומן בעניינים שקל לאומרים ולהסבירם במהירות לכל אחד ואחד מ ישראל, אפילו פשוט שבפשוטים³⁴, שב'סיומים' אלו יכולים לשתף גם יהודי שפוגשים ברחוב, ובאמצע עסקיו - כשחוזרים לפניו על הסיום, או אף שאומרים לו המאמר דסיום המסכת מבלי לספר לו שזהו 'סיום', שהרי 'זכין לאדם שלא בפניו'.

239, ענה לו הרבי 'אצלי זה חידוש, מלבד הפעם הזאת לא ראיתי זאת מעולם' - תודה להרב מיכאל שי' זליגואן). אמנם לגבי המשך נוסח הסיום משמע שאומרים אותו, ראה התוועדות תשמ"ה ח"ג עמ' 1700.

(29) 'אפילו כשאין אוכלים סעודת בשר אחר-כך. להעיר מהנהגת אדמו"ר מהורש"ב נ"ע לעשות סיומים בתשעת הימים אף שלא היה סועד אחר-כך בבשר ויין - ספר-המנהגים עמ' 46" (לקו"ש חכ"ג עמ' 223, ובכ"מ).

(30) 'התוועדות' תשמ"ט ח"ד עמ' 74.

(31) ספר-השיחות תנש"א ח"ב עמ' 733.

(32) 'להעיר גם מהפתגם הידוע [בשם הרה"צ ממנוקאטש] בפירוש דברי חז"ל: "משנכנס אב ממעטין בשמחה" - ש'מעטין' העניינים הבלתי-רצויים דתשעת-הימים 'בשמחה', על-ידי ההוספה בשמחה, באופן המותר על-פי שולחן-ערוך, כמובן'.

(33) אע"פ שביאריטי שחל בשבת (התוועדות תשד"מ ח"ב עמ' 872) שלל הרבי עריכת 'סיום', כיוון שמנהג זה עלול להתפרש כנתינת מקום לעניין של תענית.

(34) 'ולדוגמא: מסכת תמיד (מסכת הכי קטנה, שמונה דפים בלבד, שיכולים ללמדה ולסיימה במשך זמן קצר) שסיומה "השיר שהיו הלויים אומרים במקדש", וכן הסיום ד"כל בניך לימודי ה'" - בארבעת המסכתות: ברכות, נזיר, יבמות, כריתות - ראשי תיבות "בניך".

הברית: המוהל, הסנדק, והוריי-הבן, מותרים ללבוש לבנים ובגדי שבת.

ואסור לרחוץ את כל הגוף לתענוג אפילו בצונן, ולרפואה ולצורך מצווה [וכן המצטער מפני החום והזיעה²¹] - מותר. הטובל ככל ערב שבת²² מותר לטבול ולרחוץ ראשו, פניו, ידיו ורגליו²³ לשבת. אסור לאכול בשר ולשתות יין (מלבד בשבת ובסעודת מצווה). אין נכנסים לדירה חדשה בתשעת הימים. פעם ענה הרבי: טוב לדחות לאחר ט"ו באב²⁴, ופעם אחרת הורה: "באם אפשר... בתחודש אלול הוא חודש הרחמים"²⁵.

עצת הרבי בדבר טיפול רפואי: באם אפשר - יש לדחותו לאחר יום התשיעי באב. וכל עכבה לטובה. ובאם הרופא ידחק בדווקא את השעה, יש לעשות זאת קודם שבת חזון²⁶.

סיומים²⁷:

"המנהג לערוך 'סיומים'²⁸ למסכתות הש"ס בכל

ואח"כ ראוי ללבשם. כן ניתן ללבוש בש"ק בתנאי שיהנה מזה בש"ק עצמה, אחד בלילה ואחד בבוקר אחד בצהרים וכדומה]. (21) שו"ת אגרות-משה אה"ע ח"ד סי' פד אות ד, נטעי-גבריאל הל' בין-המצרים ח"א פמ"ב ס"ד. וראה גשר-החיים ח"א ס"ע רכ, המתיר בזה באבילות דיחיד אפילו בסבון ובמים חמים (וע' נטעי-גבריאל הל' אבילות ח"א פרק קה ס"ג). מאידך בכף-החיים סי' תקנ"ד סוף ס"ק מו כתב בעניינו, שאם יכול להעביר זאת בצונן לא ירחץ בחמין.

(22) וכן הטובל בכל יום, לעניין הטבילה בלבד. שלחן מנחם או"ח ח"ג ס"ו ס"ס.

(23) ולמעשה רוחצים כל הגוף, במים חמים ובסבון. וכן הורה הרה"ג והמשפיע ר' חיים-שאול ברוך ע"ה. (וע' מהמובא בליקוטי-סיפורים להרב פרלוב ע"ה מהדורה ראשונה עמ' קכב). וראה בכ"ז בס' 'מנהג ישראל תורה' סי' תקנ"א ס"ק יא.

(24) אגרות קודש כרך ט עמ' רחא.

(25) שם כרך יט עמ' שצ.

(26) שם עמ' שעו.

(27) עיקר הדברים - מוגה, מסה"ש תנש"א ח"ב עמ' 708 ועוד, ומסה"ש תשמ"ח ח"ב עמ' 564, ומשיחות-קודש תש"מ עמ' 672 - שיחת ש"פ מטות ומסעי תש"מ, בלתי מוגה. ושולבו הוראות מ"מ כמצויין בהערות.

(28) אף שיש דעות שניתן לעשות סיום על פרק, או על מסכת שלמה במשניות, מוטב לערוך סיום על מסכת בגמרא, 'סיום' עם כל הפרטים, לכל הדעות, כמו מסכת תמיד (התוועדות' תשמ"ט ח"ד עמ' 86. וראה גם 'התוועדות' תש"נ ח"א עמ' 97).

בליובאוויטש אמרו בסיום מסכת רק 'הדרן עלך' ושמות בני רב פפא, ותו לא, וסיימו בקדיש דרבנן רגיל (רשימת דברים להרב חיטריק ח"ד עמ' ריט). וכן הורה הרבי להרב בנימין של' אלטהויז (ועל מה שאמר הרה"ח ר' מאיר אשכנזי ז"ל 'קדיש הגדול' בסיום הש"ס בהתוועדות הרבי כ"ד טבת תשי"ב, תורת מנחם ח"ד עמ'

פקודת יום

הזמן ללמוד את 'צורת הבית'

מכיוון שמפקחים על צרכי ציבור בשבת, יש להזכיר ולעורר על-דבר לימוד "הלכות בית הבחירה" (. .) במשך ג' השבועות של "בין המיצרים" - אם בינתיים לא יבוא משיח צדקנו חס-ושלום.

וכמדובר כמה פעמים אודות דברי המדרש: "אמר יחזקאל לפני הקב"ה, רבונו של עולם, עד עכשיו אנו נתונים בגולה בארץ שונאינו ואתה אומר לי לילך ולהודיע לישראל צורת הבית . . אמר לו הקב"ה ליחזקאל . . גדול קרייתה בתורה כבניינה, לך אמור להם ויתעסקו לקרות צורת הבית בתורה, ובשכר קרייתה . . אני מעלה עליהם כאילו הם עוסקים בבנין הבית"...

...ולכן, במשך ג' השבועות של "בין המיצרים" יש "לקרות צורת הבית בתורה": לכל לראש בתורה שבכתב - ספר יחזקאל, וכן בתורה שבעל-פה - מסכת מדות, עד להלכה בפועל - הלכות בית הבחירה להרמב"ם, שהתחלתו "מצות עשה לעשות בית לה' מוכן להיות מקריבים בו הקרבנות כו".... והעיקר - שמלימוד עניינים אלו בתורה, נזכה לקיומם בפועל ממש, בבית המקדש השלישי שיבנה במהרה בימינו.

(התוועדות תשמ"ה חלק ד, עמ' 1-2560)

לזכות

אנשי החסד הדגולים

הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחיו

ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק.

בני הרה"ח ר' שלום ישעי' ע"ה דייטש